

Olsztyn, 13 grudnia 2021 r.

Warmińsko-Mazurski
Urząd Wojewódzki
w Olsztynie
10-575 OLSZTYN
Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/9

PS-II.431.2.8.2021

Pani
Dorota Giczewska
Dyrektor
Miejsko - Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Zamkowa 4
11-600 Węgorzewo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Węgorzewie (ul. Zamkowa 4, 11-600 Węgorzewo; NIP : 845-10-48-036; REGON : 790208728).

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Węgorzewie nadzorowała Pani Dorota Giczewska pełniąc funkcję Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie od dnia 1 października 2008 roku.

(dowód: akta kontroli: 12.2, 12.3, 12.18)

Kontrolę przeprowadził kontroler :

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego
- legitymacja służbowa nr 4/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 października 2021 roku nr FK-IV.0030.762.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Węgorzewie.

(dowód: akta kontroli: 5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 3 listopada 2021 roku do 10 listopada 2021 roku. Odnotowano ją pod pozycją 20/2021 w książce kontroli prowadzonej w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Węgorzewie.

(dowód: akta kontroli: 12.9)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym|:

- w dniach 3 - 5 oraz 10 listopada 2021 r. bez osobistej obecności kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny jednostki kontrolowanej, a także sformułowanie ewentualnych zaleceń pokontrolnych.

- w dniach 8 - 9 listopada 2021 r. w czasie których kontroler prowadził swoje czynności w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została spotkaniem z Dyrektorem, w czasie której kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.9.2021

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464 ze zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2019 roku oraz kwartał I, II i III 2020 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego

finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **653 648,33 zł (1732 świadczenia)**.

2. Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) - wynosiła **271 545,80 zł**, co stanowiło **41,54 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2020 roku – wynosiło **6 991 580,00 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowiło to:
 - **12 327,10 zł** - w IV kwartale 2019 roku;
 - **38 346,27 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2020 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2019 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **29 290,70 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2020 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **30 735,81 zł**.

(dowód: akta kontroli: 12.21)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Węgorzewo liczy ok. 16 443 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Burmistrz Węgorzewa.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Burmistrza Węgorzewa zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze uchwały Nr XXVI/210/2016 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 28 września 2016 r. w sprawie nadania Statutu Miejsko -Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Węgorzewie wraz ze zmianami wprowadzonymi w drodze uchwały:

1. Nr XXXVI/285/2017 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie w Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
2. Nr XVI/148/2019 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie w Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
3. Nr XXII/198/2020 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie w Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie;

4. Nr XXXIII/298/2021 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie w Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie;

Statut jednostki w § 2 pkt 8 określał, realizowane przez MGOPS w Węgorzewie, zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny MGOPS w Węgorzewie wprowadzony Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora MGOPS w Węgorzewie z dnia 28 czerwca 2020 r.

Regulamin ten, określał w § 2 pkt 3, iż Ośrodek działa min. na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 12. 1, 12.5, 12.11)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Zadania merytoryczne wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowało dwóch pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektora na umowę o pracę na czas nieokreślony. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownicy posiadali aktualne zakresy czynności.

(dowód: akta kontroli: 12.4, 12.8)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz zgłaszania do BIG odbywało się na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Węgorzewo w sprawie udzielenia Dyrektorowi MGOPS Węgorzewo upoważnienia do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i do wydawania w tych sprawach decyzji oraz upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także wydawania w tych sprawach decyzji. Pracownicy merytoryczni posiadali stosowne upoważnienia Burmistrza Węgorzewo do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania i przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: .12.4, 12.5)

W okresie objętym kontrolą pracownicy merytoryczni uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał sporządzony wykaz oraz przedstawione kontrolującej certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 12.6)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Na podstawie danych uzyskanych od Dyrektora jednostki ustalono, że Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie mieści się w dwóch budynkach pod adresem ul. Zamkowa 4, 11-600 Węgorzewo.

Merytoryczną realizacją kontrolowanego zadania zajmują się 2 osoby. Pracownicy ds. funduszu alimentacyjnego zajmują jedno pomieszczenie o powierzchni ok. 15 m². Stanowiska pracy wyposażone są w niezbędny sprzęt i urządzenia komputerowe. Interesanci są przyjmowani bezpośrednio przy stanowiskach pracy inspektorów do spraw funduszu alimentacyjnego. Na korytarzu wystawione są krzesła, które umożliwiają oczekiwanie oraz stół.

Z pisemnej informacji Dyrektora Ośrodka wynika, że wywiady przeprowadzane są w siedzibie Ośrodka w pomieszczeniu biurowym pracowników Sekcji Funduszu Alimentacyjnego. W pomieszczeniu podczas przeprowadzania wywiadu znajduje się pracownik, który przeprowadza wywiad alimentacyjny oraz dłużnik. Wywiady przeprowadzane są – za zamkniętymi drzwiami - z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności.

(dowód: akta kontroli: 12.19)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że MGOPS w Węgorzewie ma zawartą umowę za zakup licencji z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi m.in. Funduszu Alimentacyjnego. Dyrektor MGOPS przedłożył dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem licencji.

(dowód: akta kontroli : 13.2)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389, 2320) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich sześciu biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli w jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do wszystkich sześciu biur i są to:

1. Krajowy Rejestr Długów – od dnia 29.01.2009 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej - od dnia 26.11.2015 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. - od dnia 26.11.2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. - od dnia 26.11.2015 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych KIDT – od dnia 18.08.2016 r.
6. Dun & Bradstreet Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (Dun & Bradstreet mBIG) – od dnia 20.09.2021 r.

W okresie objętym kontrolą funkcjonowało 6 biur informacji gospodarczych. W MGOPS Węgorzewo informacje gospodarcze przekazywano jedynie do pięciu z sześciu biur, jednakże – na dzień rozpoczęcia kontroli - od dnia 20 września 2021 r. Ośrodek przekazuje informacje gospodarcze do wszystkich sześciu biur.

(dowód: akta kontroli: 12.7)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 12.13)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie prowadził:

- **119 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające).

W kontrolowanym okresie prowadzono **5 postępowań dotyczących odmowy przyznania świadczeń** z funduszu alimentacyjnego, **6 postępowań** (w tym dwa umorzenia) administracyjne w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz **7 postępowań** dotyczących ustalenia wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem.

(dowód: akta kontroli: 12.20)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie podejmował działania wobec **148** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **89** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Węgorzewa,
- **49** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy,
- **10** dłużników, dla których nie można było ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 12.22)

W okresie objętym kontrolą do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie wpłynął jeden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1, natomiast nie wpłynęły żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8** spraw z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **5 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w której prowadzono postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** związaną z ustaleniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu,
- **1 sprawę** związaną z uznaniem dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 14, 16, 17, 19)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 8 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był Burmistrz Węgorzewa;
- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 15, 18)

VII. Ustalone uchybienia i nieprawidłowości

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **Uchybienie o nie mające wpływu na kontrolowaną działalność tj.**

1. W **1 przypadku**, co stanowiło **5,00 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych, nie informowano strony postępowania o toczącym się postępowaniu w sprawie wydania decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Zgodnie z art. 10 oraz art. 79a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 roku, poz. 735 ze zm.), w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

Dotyczy decyzji: MGOPS.DŚR.4740.2.4.2019 z dnia 28 października 2019 r.

(dowód: akta kontroli: 19)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie skutkowało niezapewnieniem stronie postępowania czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym oraz brakiem możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

2. W **1 przypadku**, co stanowiło **5,00 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych, brak w aktach sprawy udokumentowanego odbioru przez dłużnika alimentacyjnego informacji wyszczególnionej w art. 27 ust. 7 pkt. 1 i 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2021 roku, poz. 877).

Dotyczy informacji: MGOPS.DŚR.4740.1.32.2019 z dnia 1 października 2019 r.

(dowód: akta kontroli: 15)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie skutkowało niewykonaniem lub niewłaściwym wykonaniem ciążącego na jednostce obowiązku ustawowego.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Dyrektora MGOPS nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały złożone zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Bezwzględne stosowanie procedur wynikających art. 10 oraz z art. 79a § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 poz.735) w zakresie odmowy prawa do świadczeń.
2. Bezwzględne wykonywanie z należytą starannością ciążącego na jednostce obowiązku ustawowego - przesyłania dłużnikowi informacji wyszczególnionej w art. 27 ust. 7 pkt. 1 i 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Proszę Panią Dyrektor o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
*Artur Chojecki***